

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการติดตามหนี้ โดยหลัก ๆ มีวิธีการการติดตามทวงถามหนี้ที่เจ้าหน้าที่หรือผู้ติดตามทวงถามหนี้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้ มีอยู่ 2 วิธีการหลัก ๆ คือ (1) การติดตามสืบเสาะข้อมูลของลูกค้าหนี้ (2) การแจ้งเตือนหรือการทวงถามให้ชำระหนี้ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดและไม่ผิดต่อ พระราชบัญญัติ การติดตามทวงถามหนี้ พ.ศ.2550 แต่ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นก็คือมีลักษณะของการสืบเสาะหาข้อมูลเกี่ยวกับลูกหนี้บางประการที่ต้องวิเคราะห์ถึงความชอบด้วยกฎหมายด้วย เช่น กรณีของการสืบเสาะหาข้อมูลเกี่ยวกับลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ตั้งทรัพย์สินหรือธุรกิจของลูกค้าหนี้โดยในบางกรณีเจ้าหน้าที่หรือ ผู้ติดตามทวงหนี้ มักจะนำเรื่องที่ลูกหนี้เป็นหนี้และผิดนัดชำระหนี้ ไปแจ้งหรือบอกเล่าแก่บุคคลภายนอกในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับลูกหนี้ รวมถึงการติดตามทวงหนี้โดยการเปิดเผยรายชื่อของลูกค้าหนี้ที่ไม่ชำระหนี้ต่อสาธารณชน เช่น การส่งโทรสารให้ลูกหนี้ติดต่อกลับเจ้าหน้าที่หรือผู้ติดตามทวงหนี้โดยเปิดเผยในลักษณะต้องการประจานลูกหนี้ หรือการใช้โทรศัพท์ติดต่อไปถึงหัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคลหรือนายจ้างของลูกค้าหนี้เพื่อแจ้งว่า พนักงานเป็นหนี้และให้ดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อกดดันให้ลูกหนี้ชำระหนี้ ซึ่งเป็นมาตรการเพื่อ บังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ การกระทำดังกล่าวนี้ถือว่าสร้างความเสียหายแก่ลูกหนี้เป็นอย่างมากเพราะทำให้บุคคลโดยทั่ว ๆ ไปในสังคมรับทราบเรื่องของการตกเป็นหนี้แล้วไม่ชำระหนี้ของลูกค้าหนี้ซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัวของลูกค้าหนี้ การกระทำดังกล่าวอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ตัวลูกหนี้ตลอดจนบุคคลในครอบครัวของลูกค้าหนี้ ธุรกิจของลูกค้าหนี้การทำงานของลูกหนี้ เพื่อนร่วมงานหรือบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับลูกหนี้ได้ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายทางด้านชื่อเสียง การเสียโอกาสในการเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน และมีลูกหนี้จำนวนไม่น้อยที่ต้องถูกออกหรือต้องออกจากงาน และกลายเป็นบุคคลที่ไม่น่าเชื่อถือการเสียความน่าเชื่อถือ ในการประกอบธุรกิจในโอกาสภายภาคหน้า

จากการศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ คือ ปัญหาจากการที่บริษัท หรือสถาบันการเงินเหล่านี้มีการกำหนดดอกเบี้ยค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไว้ใน

SPU CHONBURI

จำนวนที่สูงเกินไปและยังมีการเรียกเก็บซ้ำซ้อนในรูปแบบต่างกัน ทำให้ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบหรือรับภาระมากกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ ผลประโยชน์ที่บริษัทเหล่านี้เรียกเก็บจากผู้บริโภคมีลักษณะเป็นการเรียกเอาแต่ฝ่ายเดียว โดยเล็งงกกฎหมายโดยใช้ชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น ดอกเบี้ยที่คิดนับชำระ ค่าธรรมเนียมชำระล่าช้า ค่าปรับบ้าง ค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ แทนคำว่า “ดอกเบี้ย” เพื่อให้ไม่ให้เกิดกฎหมายอย่างชัดเจน ยังอาศัยความได้เปรียบในความไม่รู้เท่าถึงการของผู้บริโภค จึงเป็นสาเหตุและปัจจัยหลักที่ทำให้ลูกหนี้ในปัจจุบันต้องประสบภาวะไม่สามารถชำระหนี้ได้

จากการศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับการคิดอัตราดอกเบี้ยนั้น ในเรื่องของดอกเบี้ยถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของเรื่องการกู้ยืมเงินเลยก็ว่าได้ เพราะว่าดอกเบี้ย คือ ผลประโยชน์ที่ได้ผู้ให้กู้ (เจ้าหนี้) ได้รับความแน่นอน ว่าเป็นธรรมชาติของเจ้าหนี้ที่ ยังเป็นมนุษย์ปุถุชนธรรมดาที่ต้องการจะได้รับผลประโยชน์ให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

ดังนั้น เพื่อป้องกันการเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหนี้ที่จะเรียกดอกเบี้ยสูง ๆ จากลูกหนี้ กฎหมายจึงกำหนดให้ห้ามมิให้เรียกดอกเบี้ยของการกู้ยืมเงินเกินร้อยละ 15 ต่อปี หรือร้อยละ 15 สตางค์ต่อปี (ตามมาตรา 654 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) ซึ่งผลของการที่ผู้ให้กู้เรียกดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ในทางแพ่ง คือ ดอกเบี้ยที่ผู้ให้กู้จะได้รับตกเป็นโมฆะทั้งหมด (เกินร้อยละ 15 ตามกฎหมายไม่ได้) แต่การเป็นโมฆะของดอกเบี้ยนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อต้นเงินที่ไม่เป็นโมฆะไปด้วย (ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 172) ยังคงสมบูรณ์สามารถเรียกเงินต้นเงินจากผู้ยืมได้และยังสามารถคิดดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดร้อยละ 7.5 (ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224) ได้ตามปกติ

สำหรับในทางอาญา นั้น ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.2475 ได้กำหนดให้กระทำได้ต่อไปนี้เป็นความผิดทางอาญา

1. ให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือเพื่อปิดบังการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราท่านบัญญัติไว้ในกฎหมาย บังอาจกำหนดข้อความอันไม่จริงในเรื่องจำนวนเงินกู้หรืออื่น ๆ ไว้ในหนังสือสัญญา หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้

2. นอกจากดอกเบี้ย ยังบังอาจกำหนดจะเอา หรือรับเอาซึ่งกำไรอื่นเป็นเงินหรือสิ่งของ หรือโดยวิธีเพิกถอนหนี้ หรืออื่น ๆ จนเห็นได้ชัดว่าประโยชน์ที่ได้รับนั้นมากเกินส่วนอันสมควรตามเงื่อนไขแห่งการกู้ยืม

โดยเจ้าหนี้ที่เรียกดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ 15 นี้จะมีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งดูเหมือนว่ากฎหมายอันนี้จะค่อนข้างดีสำหรับเจ้าหนี้ แต่ในความเป็นจริงแล้วกฎหมายนี้ไม่น่ากลัวเพราะคิด

ในเรื่องของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดให้ผู้เสียหายในทางอาญาต้องผู้เป็น “ผู้เสียหายโดยนิตินัย” กล่าว คือ ผู้เสียหายต้องไม่มีส่วนร่วมหรือยินยอมให้การกระทำความผิด แต่สำหรับการกู้ยืมเงินนี้ส่วนมากแล้วผู้ยืมจะรู้ว่าผู้ให้กู้คิดดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดและก็ยินยอมให้ผู้กู้คิดดอกเบี้ยเกินกว่า ที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นจึงไม่สามารถดำเนินคดีกับเจ้าหนี้ได้เพราะไม่ ใช้ผู้เสียหายโดยนิตินัยตามกฎหมาย

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการฟ้องบังคับคดี จะพบปัญหาในเรื่องหลักฐานของการกู้เงินซึ่งในการกู้เงินนั้นเป็นการรับรู้กันเพียง 2 ฝ่าย คือ ผู้ให้กู้กับผู้กู้ แม้จะมี พยานซึ่งเป็นเพียงพยานบุคคล อาจเบิกความไม่ตรงความจริง เพื่อตัดปัญหาการพิสูจน์ว่ามี การกู้เงินกันจริงหรือไม่ จึงต้อง พิสูจน์กันด้วยหลักฐานที่เป็นหนังสือในชั้นพิจารณาคดีของศาล ถ้าฟ้องคดีเงินกู้ โดยไม่มีหลักฐาน เป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้กู้ศาลจะไม่พิจารณาตัดสินคดีให้ เรื่องนี้มีหลักกฎหมายมาตรา 653 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้ว่า “การกู้ยืมเงินเกินกว่าสองพันบาทขึ้นไปนั้น ถ้ามิได้ มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญท่านว่าจะ ฟ้องร้องบังคับคดีหาได้ไม่ ” ที่สำคัญของหลักกฎหมายนี้ คือ (1) ต้องกู้เงินกันเกินกว่า 2,000 บาท (2) ต้องมีหลักฐานการกู้เป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง (3) ผู้ยืมเงินต้องลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญใน หนังสือ ถ้ามีครบทั้ง 3 ประการนี้จะเป็นพยานเอกสารใช้พิสูจน์ในชั้นพิจารณาคดีของศาล

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับก ารขาดทอดตลาดพบว่า เมื่อทางสถาบันการเงินได้รับคำ พิพากษาให้ยึดทรัพย์ของลูกหนี้มาเพื่อทำการขายทอดตลาด การขายทอดตลาดนั้น มีการขายที่ราคา ต่ำกว่าราคาท้องตลาดมาก คือราคาจะอยู่ที่ประมาณ 25-40%ของราคาจริง ซึ่งเมื่อนำมาคิดหักลบ กลบหนี้แล้วลูกหนี้ยังต้องมีหนี้สินติดค้างกับสถาบันการเงินอีก เหตุผลนี้ในปัจจุบันผลประโยชน์นี้ ตกอยู่กับผู้มีอิทธิพลหรือพวกพ้องของนักการเมืองทั้งท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับประเทศ รายได้ ดังกล่าวถ้านำมาคำนวณเป็นจำนวนเงิน จะมีค่ามากมายมหาศาล ลูกหนี้เ ืองยังนั่งนอนใจว่าถูกยึด สินทรัพย์ค่าประกันแล้ว ขาย ทอดตลาดมาแล้วคงหมดหนี้สินที่มีอยู่คงหมดสิ้นไป แต่เมื่อเวลาว่าง ไปอีกไม่นานจะมีหนังสือแจ้งเดือนให้ลูกหนี้ชำระเงินในจำนวนที่ขาดตามสัญญาและยังถูกคิดรวม กับดอกเบี้ยคงค้าง ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ การดำเนินการของสถาบันการเงินจะย้อนกลับมาในวงจร เดิมคือมีการติดตามทวงหนี้ สิน พร้อมดำเนินการทางกฎหมายควบคู่กันไป และลูกหนี้จะถูกคำ พิพากษาให้ยึดทรัพย์อื่นๆที่ยังคงมีอยู่

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษและการรับผิดชอบในการผิดนัดชำระหนี้ มีสาเหตุ หลักมากจากสาเหตุหลัก ๆ คือ บทลงโทษ เพียง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้นทำให้ มี บทลงโทษเกี่ยวกับการผิดนัดชำระหนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เจ้าหนี้ต้องบอกปิดไม่ยอมรับชำระหนี้ในบางกรณี ตามมาตรา 216
2. ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบมากขึ้น ตามมาตรา 217
3. ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยสำหรับหนี้เงิน ตามมาตรา 224
4. ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยในค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา 225

ข้อเสนอแนะ

แนวทางในการแก้ไขปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการติดตามหนี้และการผัดผ่อนชำระหนี้เงินกู้ยืมในระบบสถาบันการเงิน

โดยการเข้าไปเผชิญหน้าต่อสู้ในศาลเอาความจริงไปแจ้งให้ศาลทราบ และขอให้ศาลเป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้และจะขอผ่อนชำระตามที่ เราสามารถจะชำระได้จริงๆ ซึ่งศาล จะมีเมตตาพิจารณาให้ตามที่เห็นสมควรแต่ความจริงที่จะแถลง กับศาลว่ามูลหนี้ นั้นเป็นมาอย่างไร ลูกหนี้จะต้องแถลงต่อศาล ด้วยว่ามีเอกสารหลักฐานบุคคลที่เป็นความจริงอย่างไร จะกล่าวอ้างด้วยวาจาแต่เพียง อย่างเดียวไม่ได้ ศาลจะไม่รับฟัง และถ้าการไกล่เกลี่ยของศาลไม่เป็นผล เจ้าหนี้ไม่ตกลงยินยอม เจ้าหนี้ยัง ต้องมีการดำเนินการฟ้องร้องต่อไป จะมีทั้งผลดีและผลเสียต่อลูกหนี้ คือ

ก. ผลเสีย คือ ถ้าลูกหนี้ไม่สามารถว่าความด้วยตัวเองไม่ได้ และไม่มีคำว่าจ้างทนายความในการดำเนินคดี ลูกหนี้ อาจแพ้คดีไป โดยเจ้าหนี้ชนะคดีเต็มตามฟ้อง (กล่าวคือเจ้าหนี้ยื่นฟ้องด้วยทุนทรัพย์เท่าใดศาลจะมีคำสั่งให้ชดใช้เต็มจำนวนตามฟ้องนั้น)

ข. ผลดี คือ ถ้ามีคำว่าจ้างทนายความว่าความ ลูกหนี้ยังไม่ต้องชำระหนี้ในช่วงที่ ดำเนินกระบวนการฟ้อง จะมีเวลาหาเงิน ใช้ชำระหนี้ได้

ค. ในที่สุดหากลูกหนี้แพ้คดี ไม่ว่าจะเป็นการแพ้คดีเพราะศาลพิพากษาให้ชำระ หนี้ หรือแพ้คดีเพราะไม่ได้เข้าไปต่อสู้คดีจนศาลมีคำพิพากษา เช่นกัน ในชั้นบังคับคดียึดทรัพย์ ลูกหนี้ยังมีโอกาสได้ต่อสู้อีกซึ่งลูกหนี้อาจจะไม่ต้องชำระหนี้ตามฟ้อง หรือจะชำระหนี้บางส่วนยอมกระทำได้ขึ้นอยู่กับการใช้เทคนิคทางกฎหมาย เช่นกันและถ้าเป็นกรณีที่เจ้าหนี้ทวงหนี้ผิดกฎหมาย ทั้งก่อนหรือหลังฟ้องก็ตาม ลูกหนี้สามารถนำเอาการกระทำของเจ้าหนี้ ยื่น ฟ้องกลับตัวเจ้าหนี้เป็นคดีอาญา เพื่อให้เจ้าหนี้ได้รับการลงโทษบ้าง และฟ้องคดีแพ่งเพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย กลับได้ ซึ่งอาจจะได้รับการชดใช้ มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความเสียหาย แต่ในปัจจุบันที่กระทำกันโดยทั่วไปแล้วเมื่อเจ้าหนี้ถูกลูกหนี้ฟ้อง กลับในคดีอาญา เจ้าหนี้มักขอเจรจาประนอมหนี้ แต่มีข้อควรระวังเอาไว้ด้วยว่า เจ้าหนี้มักจะไม่ยอมเสียเปรียบลูกหนี้ โดยการใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อการชำระหนี้ที่เป็นไปตามความต้องการของเจ้าหนี้

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและป้องกันมิให้เกิดการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ มี 4 แนวทางคือ

ก่อนที่ธนาคารพาณิชย์จะอำนวยสินเชื่อให้กับลูกค้านายใด กลุ่มใด จะต้องพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบ พินิจพิเคราะห์ทุกแง่ทุกมุม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการทวงถาม การติดตามการค้างชำระของลูกหนี้ในอนาคต โดยเน้นในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) คุณสมบัตินี้ (Character) สินเชื่อรายย่อยพฤติกรรมของผู้กู้เป็นเรื่องสำคัญที่สุด หากผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะให้ ความสำคัญโดยการเข้าไปใกล้ชิด สืบถามให้แน่ชัดก่อนการอนุมัติสินเชื่อ ก็จะเป็นการดีอย่างยิ่งสินเชื่อรายกลาง นอกจากจะดูพฤติกรรมของผู้กู้แล้วยังต้องพิจารณาขนาดของธุรกิจ และรายได้ประกอบกันไปด้วยสินเชื่อรายใหญ่พฤติกรรมของผู้กู้ยังมีความสำคัญเป็นอันดับแรกของการพิจารณาเช่นกัน ต่อจากนั้นเป็นเรื่องของขนาดของธุรกิจ การยอมรับของสังคมต่อธุรกิจนั้น ตลอดจนความสามารถและ วิสัยทัศน์ของผู้ประกอบการว่าเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือเพียงใด

(2) ความสามารถส่งผลตอบแทน (Return) หรือแผนการชำระหนี้ที่ปกติมองในแง่ที่ธนาคารให้ยืมไปนั้นจะต้องมีแผนการชำระหนี้คืนที่เชื่อถือได้หรือปลอดภัยใน การที่จะเรียกเงินกลับมาได้ โดยดูจากผลกำไรของกิจการที่ประกอบอยู่ ความสามารถในการชำระหนี้คืนขึ้นอยู่กับผลของการดำเนินงานและปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถในการประกอบธุรกิจ อายุ สุขภาพ ชนิดของธุรกิจ ท้องที่ที่ประกอบธุรกิจทางตลาด และงบประมาณ

(3) ความสามารถส่งเงินกู้ (Repayment) การเพาะปลูกบางอย่างหรือวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมบางประเภทอาจจะดูแล้วมีกำไรมากแต่ถ้าพลาดพลั้งไปย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อการชำระหนี้วัตถุประสงค์ที่ธนาคารพิจารณาจะต้องอำนวยประโยชน์ต่อการประกอบการของลูกหนี้และเป็นประโยชน์ ต่อธนาคารโดยให้ผลตอบแทนพร้อมดอกเบี้ย เพราะ ฉะนั้นก่อนที่ธนาคารที่ให้สินเชื่อ จะต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินแผนการชำระหนี้เงินกู้ แหล่งที่มาของรายได้ การกำหนดระยะเวลาของการชำระหนี้

(4) ความสามารถแทนการเสี่ยงภัย (Risk) หมายถึงความสามารถที่จะยืนหยัดอยู่ได้เมื่อต้องประสบกับภาวะรายได้ตกต่ำความสูญเสียที่เกิดขึ้นอย่างคาดไม่ถึง เช่น ภัย ธรรมชาติราคาผลผลิตตกต่ำ การเจ็บป่วยล้มตาย เป็นต้น

การวิเคราะห์สินเชื่อจากธนาคาร ผู้ขอผู้กู้ควรที่จะให้ข้อมูลที่แท้จริง ไม่ควรปกปิดหรือให้ข้อมูลเท็จ เพื่อหวังจะให้ได้รับการพิจารณาสินเชื่อ แต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ของธนาคารจะได้วิเคราะห์อย่างถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อลูกค้าผู้ขอสินเชื่อเอง และภายหลังจากการได้รับสินเชื่อไปแล้ว หากมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นควรปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของธนาคารทันทีเพื่อหา

แนวทางแก้ไขแต่เนิ่น ๆ ต้องมีการติดต่อกับธนาคารสม่ำเสมอ และปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญา โดยเคร่งครัด

ด้านสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ อาจเป็นตัวกำหนดคุณภาพของลูกหนี้ที่ดีได้นั้นคือ การอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ และส่งเสริมสินเชื่อให้เหมาะสมกับทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นการสร้างความเจริญให้กับประเทศโดยรวม การมีหลักประกัน เป็นการช่วยลดความเสี่ยง ในการที่จะได้รับชำระหนี้คืนตามกำหนด และเป็นสิ่งที่ผู้วิเคราะห์ สามารถประเมินได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ดังนั้นถ้าเรามีโอกาสที่จะได้หลักประกัน ก็ควรจะได้รับไว้ก่อนที่จะตกไปเป็นของเจ้าหนี้อื่นเสียก่อน การมีหลักประกันอย่างเดียวไม่เป็นการเพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกเนื่องจากสถาบันการเงินไม่ใช่โรงจำนำและไม่สามารถยึดทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันขายทอดตลาดได้ง่าย เหมือนโรงรับจำนำ ฉะนั้นผู้ให้กู้ควรคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่จะใช้วิเคราะห์เครดิตประกอบ เพื่อให้แน่ใจว่าเราจะได้รับชำระหนี้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา หลักประกันที่ดีควรได้รับการประเมินค่าจากผู้ชำนาญที่เรายอมรับ เพื่อที่จะได้มูลค่าจากผู้ชำนาญที่เรายอมรับเป็นผลให้มูลค่าของหลักประกันนั้นใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

การรับหลักประกัน เราต้องแน่ใจว่า เราได้ปฏิบัติตามทุกขั้นตอนตามกฎหมายเพื่อที่จะมีสิทธิโดยสมบูรณ์ในหลักประกันนั้น มิฉะนั้นจะเป็นไปในรูปมีหลักประกันเสมือนกับไม่มีหลักประกันที่เป็นทรัพย์สินควรจะมีการทำประกันภัยและโอนสิทธิการรับผลประโยชน์ให้กับผู้ให้กู้ เพราะจะช่วยให้ผู้ให้กู้สามารถรับชำระหนี้คืนได้รวดเร็วในกรณีที่ทรัพย์สินของลูกหนี้ประสบภัยต่าง ๆ ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นแนวทางสำหรับธนาคารพาณิชย์ ที่ต้องเน้นและให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาการค้างชำระหนี้ และติดตามลูกหนี้ในภายหลัง

ควรพิจารณาแก้ไขการอนุมัติสินเชื่อ ให้กับข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เพื่อไม่ก่อให้เกิดหนี้ค้างชำระมาก ซึ่งมีผลต่อความมั่นคงของอาชีพข้าราชการและผลตอบแทนของธนาคารที่จะไม่สูญเสียผลประโยชน์ดังนี้

1. ในการพิจารณาวงเงินกู้ ควรจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ 6 ด้านที่ได้ศึกษา คือ ปัจจัยทางด้านรายได้ของลูกหนี้ ปัจจัยทางด้านอายุของลูกหนี้ ปัจจัยทางด้านสถานภาพสมรสของลูกหนี้ ปัจจัยทางด้านรายได้ของกลุ่มสมรสของลูกหนี้ ปัจจัยทางด้านอายุการทำงาน of ลูกหนี้ และปัจจัยทางด้านอาชีพของลูกหนี้ เช่น ลูกหนี้ที่มีรายได้มา ก ลูกหนี้ที่มีสถานภาพหย่าหรือหม้าย จะมียอดหนี้ที่มีปัญหาจำนวนมาก ดังนั้นจึงต้องพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ โดยรอบคอบและรัดกุมมากที่สุด

2. ธนาคารที่ให้ผู้ควรทบทวนหลักเกณฑ์การให้กู้ใหม่ให้รัดกุม ไม่ควรอนุมัติวงเงินกู้จากเงินเดือนของลูกค้านี้ ควรอนุมัติเงินกู้จากเงิน เดือนที่เหลือจากการหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว เพราะหน่วยงานราชการส่วนใหญ่จะมีสวัสดิการ ที่ให้ข้าราชการกู้ ซึ่งสวัสดิการที่จัดขึ้นนี้หักเงินเดือนของข้าราชการจากหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากการพิจารณาให้สินเชื่อจะดูจากใบรับรองเงินเดือนของข้าราชการแล้ว ควรดูสลิปเงินเดือนของข้าราชการ ซึ่งเป็นเงินเดือนหลังหักหนี้สินของข้าราชการแล้วประกอบการอนุมัติวงเงินกู้

3. ธนาคารที่ให้ผู้ควรพิจารณาวงเงินอนุมัติสินเชื่อ วงเงินตั้งแต่ 3 เท่าของเงินเดือนก่อนแล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้นให้ได้วงเงินสูงสุด จำนวน 10 เท่า ของเงินเดือน การพิจารณาเพิ่มโดยอนุมัติเมื่อเงินเดือนเพิ่มขึ้นและความสามารถในการชำระหนี้ในแต่ละปีแต่ละราย ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับ คือคุณภาพหนี้และปริมาณสินเชื่อ ซึ่งธนาคารสามารถแสวงหาผลตอบแทน จากการขายสินเชื่อได้ตลอด และเป็นการเพิ่มคุณภาพหนี้ ที่ทำให้ไม่เกิดหนี้ค้างชำระ

4. พนักงานควรตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้อย่างละเอียดก่อนการอนุมัติสินเชื่อ และคอยตรวจสอบเป็นระยะ ๆ ว่าจำนวนเงินหมุนเวียนในบัญชีมีจำนวนที่เหมาะสมกับวงเงินที่ให้ผู้หรือไม่ ถ้าหากพบว่าจำนวนเงินที่เข้าบัญชีมีจำนวนที่น้อยลงก็ควรลดจำนวนวงเงินกู้ลง และพนักงานควรเพิ่มขีดความสามารถของตนเองอยู่เสมอ ควรเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถแลวิธีการปฏิบัติงาน

5. ให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทางด้านสินเชื่อ คอยตรวจสอบ ติดตามลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะลูกหนี้ที่มียอดหนี้ที่มีปัญหา และเร่งรัดหนี้ที่มียอดหนี้ค้างชำระ ควรเริ่มติดตามตั้งแต่นั้น ๆ เพราะจะทำให้การแก้ไขได้ง่ายกว่าปล่อยให้เกิดหนี้มีปัญหามาก

6. ให้พนักงานเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยให้พนักงานได้รับการฝึกอบรมสัมมนา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

การแก้ไขปัญหาเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ที่ชัดเจนและเข้มงวด เกี่ยวกับการคิดอัตราดอกเบี้ยที่เกินไปจากที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนที่กู้เงินจากสถาบันการเงิน

2. รัฐบาลควรมีมาตรการให้สถาบันการเงินขยายการปล่อยสินเชื่อในระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยไม่สูงนักแต่มีระบบการให้กู้และการติดตามหนี้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการปล่อยกู้

การแก้ไขปัญหาเชิงวิชาการ

1. การศึกษาโดยเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันภายใน กระบวนการกู้ยืมเงินทั้งในระบบและนอกระบบเพื่อทำการเปรียบเทียบให้มากขึ้น เช่น ผู้ค้ำประกัน ครอบครัวของผู้ให้กู้ยืมเงิน ผู้กู้ยืมเงินในระบบ และนอกระบบ ดำรวจ ทหาร เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเน้นการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย ในการติดตามหนี้และการผิคนัดชำระหนี้เงินกู้ในระบบสถาบันการเงินเท่านั้น

2. ในปัจจุบันเงินกู้นอกระบบเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเงินกู้นอกระบบว่าสามารถเข้ามาทดแทนเงินกู้ในระบบได้หรือไม่ ตลอดจนมีส่วนทำให้เงินกู้ในระบบจะต้องมีการปรับกลยุทธ์และเปลี่ยนแปลงวิธีการหรือไม่ อย่างไร